

GAZETA KOBIECI

OGŁOSZENIA umieszczone na całej str. zł 300.—
1 mm — 1 łamu. . . zł 0.23
Gazeta dzieli się na 5 łamów.

DLA

Telefon nr. 15-27 - Konto czekowe 200-368
Przedruk
dozwolony tylko za poprzednim porozumieniem się

Serdeczne Życzenia Noworoczne

przesyłamy

Przewiel. ks. ks. Patronom, Paniom Stowarzyszonym, Czytelniczkom
oraz Osobom związkowi naszemu życzliwym.

Śmierć w śniegu

Stało się to jeszcze za czasów niemieckich, w r. 1917. Byłem strażnikiem pod Łodzią, w okupacji niemieckiej.

Z wioski naszego postoju szedłem gościńcem na dworzec do pobliskiego miasta. Był ciemny, ponury poranek styczniowy. Mróz trzaskający na dworze. Ostre zimno przenikało mnie aż do szpiku kości. Ręce wciśnięte głęboko w rękawy płaszcza, kołnierz wysoko postawiony na uszy — tak spieszyłem, nie oglądając się na strony. Kilka kilometrów już uszedłem, czekał mnie jeszcze spory kawał drogi, gdy nagle — stanąłem jak wryty. Przędemną, przy kamieniu szosowym nr. 2,5 leżało dziecko, małe skulone, przymarznęte, zda się, do ziemi. Przestraszony pochylam się nad niem: „Żyje — nie żyje?” Dotykam. Zimne jak lód. Chcę je podnieść — nie mogę. Odzież przymarzła do ziemi. Odrywam od ziemi, biorę dziecko na ręce, otulam płaszczem swoim. Co tchu biegnę naprzód. „Czego ono tutaj szukało?” pytam się w przerażeniu — głodne było? biedne? czy chore?...

Wpadam do biura na stacji. Kładę dziecko na ławce. Jest to chłopczyk malutki, może czteroletni. Członki, zmarznęte, skulone, nie dają się już wyprostować. Lekarz pokiwał smutnie głową: „Nie żyje”.

Dziecko ma przez piersi przewieszoną kartkę z polskim napisem: „Jadę do Warszawy do opiekuna. Mam pieniądze na bilet 4 kl. Pomóżcie dobrzy ludzie, małemu Jankowi.”

Twardy ze mnie człowiek, przyznać się muszę, życie oduczyło mnie płaczu. Ale wtenczas gdy widziałem owe polskie litery, niewprawną jakąś, zapewne twardą, roboczą ręką skreślone, gdy patrzyłem na drobne usteczka małego chłopczyka, na których zastygł ostatni krzyk rozpaczki, skarga jakaś straszna bolesna, wtenczas tak okropny ból ścisnął me serce, że opanować się nie mogłem i gorąco zapłakałem nad małym męczennikiem.

Biedne małeństwo moje! Biedne polskie dziecię!

S. B.

Dnia 1. grudnia rb. obchodzili 25-lecie kapłaństwa

Ks. prob. Dzierzkiewicz, Ks. prob. Hundt, Ks. Radca Kaźmierski, Ks. prob. Kruszka, Ks. prob. Niedbał,
Ks. prob. Antoni Nowak, Ks. prob. Stan. Nowak.

Zacnym Jubilatam i Opiekunom życzliwym naszych stowarzyszeń najserdeczniejsze zasyłamy życzenia.

Na kogo głosować!

I.

Zbliżają się wybory. Wybory są chwilami ważnych decyzji w życiu narodów demokratycznych.

Teraz nagle w czasie wyborów pojawia się na horyzoncie waszym ludzie najrozmaitsi, którzy przez lata całe o Was nie dbali i się o Was nie troskali.

Powstaną fałszywi prorocy i fałszywi chrystusowie i mówić będą tak cudowne rzeczy — że i wybranych gotowi w błąd wprowadzić. Będą Wam mówili: oto tu tylko u nas, w naszej partji jest zbawienie — inni twierdzić będą: nie, przecież na puszczy, jeszcze inni zawołają - zbawienie jest w tajnych gmachach dyplomacji! Nie wiercie! powiada ewang., tym ludziom bo ich nie znacie. Nie idźcie za nimi, bo Was w błąd wprowadzą.

II.

Komu zatem wierzyć i ufać! Głosować będziemy wszystkie! Ale dobrze się zastanowimy, komu głos oddamy! Przyjdą do nas wrogowie kościoła i wrogowie duszy. W ich partjach zazwyczaj żydzi rej wodzą. Posługują się nienawiścią! Zohydzają to, co nam święte w życiu i w śmierci! Tym ludziom i tym partjom — **wrogo dla kościoła św. usposobionym głosu oddawać nie wolno.**

III.

Komu zatem wierzyć i ufać! Chcemy bowiem głosować wszystkie i z karteczek zrobić użytek sumienny!

Dopraszać się będą o nasz głos ludzie z takich partji, które dla kościoła zachowują obojętność i to **obojętność niezyczliwą**

Do kościoła w niedziele nie uczęszczają. U stołu pańskiego nawet na wielkanoc się nie zjawiają! Wedle tych ludzi ani Bóg, ani kościół ani kapłan tu na świecie nie jest potrzebny. Dla osłabienia wpływów kościoła, chętnie popierają sekciarzy i hereetyków — a zasadniczo odmawiają pomocy tam, gdzie biedne parafje katolickie pomocy potrzebują. Oni nie są wprawdzie naszymi wrogami, ale nie są także naszymi przyjaciółmi. O takich przyjaciółkach powiada Pan Jezus:

„Kto nie jest zemną,
ten jest przeciwko mnie!“ •

„Kto ze mną nie zgromadza,
ten mi rozprasza!“

IV.

Wierzyć i ufać będziemy zatem tym ludziom, którym wierzyliśmy i ufaliśmy dotychczas. Tym, którzy życzliwie nam radzą. Którzy chętnie nam pomocą służą. Kapłan, doświadczony nauczyciel, sąsiad ogólnie poważany, robotnik, choć biedny, lecz rozumny i sumienny — oto ludzie! Ich się radź i ich słuchaj w czasie wyborów.

V.

Kobiet jest więcej aniżeli mężczyzn! Gdy wszystkie katolickie kobiety uczciwie — wedle najlepszej wiedzy i woli głosować będą — ani Kościołowi Św. ani narodowi naszemu z wyborów szkoda żadna nie urośnie, owszem będzie pożytek.

Staniemy zatem w myśl wskazówek episkopatu z karteczką w rękę do urny wyborczej. Sekretarjat Generalny.

Najsławniejsza Polka na świecie

Kto wynalazł lekarstwo na rak.

Najsławniejszą współczesną polką nie jest ani królowa ani księżniczka. Pani Marja Skłodowska-Curie jest najświetniejszą Polką, jaka żyje współcześnie. Świat cały podziwia jej genialne zdolności i niezłomną energję. Dzieło jej życia — to odkrycie po latach pracy dwu nowych ciał, które nazwała polonem i radem.

Dlaczegoż aż odkrywać trzeba było te dziwne ciała (materje, istnienia) polon i rad? Oto ludzie dotąd nie wiedzieli, że te ciała w ciemności świecą i wysyłają z siebie promienie, które umiejętnie zastosowane, mogą uleczyć chorobę tak strasną, jak rak, ulżyć w cierpieniach artretycznych, reumatycznych, podagrycznych, i w chorobach skóry. Aż z Polski z Warszawy, przybyła młoda 24-letnia dziewczyna, by

po 7-miu latach wytężonej pracy w pracowniach chemicznych, zadziwić swem genialnem odkryciem uczonych całego świata.

Lata młodości i prace wstępne.

Od dzieciństwa rwała się do nauki. Ojciec jej, Władysław Skłodowski, profesor matematyki i fizyki w Warszawie, z radością patrzył na swą najmłodszą z pięciorga dzieci córeczkę Marysię, jak podrastając, najżywiej interesowała się doświadczeniami fizycznymi i chemicznymi. Gdy dziewczynka, mając 15 lat, skończyła gimnazjum, musiała sama na siebie zacząć zarabiać. Wzięła posadę nauczycielki prywatnej, ale ani na chwilę nie przestała marzyć o tem, by za oszczędzone pieniądze móc wyjechać zagranicę na wyższe studja. Ojciec kierował wykształceniem cór-

ki przez korespondencję i osobiście. Wreszcie po roku spędzonym tylko na ćwiczeniach chemicznych i fizycznych w Warszawie, gruntownie przygotowana do dalszej pracy, ruszyła 24-letnia panna Marja Skłodowska na dalsze studia do Paryża.

Szukała rzeczy nowej przez gruntowne badanie rzeczy starych.

Trzeba było tysiące kilogramów rudy uranu ważyć, gotować, przetwarzać, poddawać krystalizacji, ażeby się przekonać, że się nie ulega przewidzeniu, że te 20 kg surowego materiału, jakie wydzieliła z rudy, zawierają własności wydzielania promieni. Do pracy tej olbrzymiej pozyskała towarzysza — Piotra Curie (czytaj Kūri), profesora fizyki i chemii przemysłowej w Paryżu,

Mozolna i niebezpieczna praca.

A trudności do pokonania były wielkie, warunki pracy liche. Pracowali w oszklonej szopie, w której nie było podłogi. W czasie deszczu zaciekało do wnętrza tak, że trzeba było kotły i naczynia z preparatami przesuwac. Latem prażyło ich słońce, zimą przemarzali do kości, bo mały żelazny piecyk słabo ogrzewał. Nie posiadali tak zw. „kapy“, któraby chroniła ich przed szkodliwymi gazami, jakie wytwarzały się przy ich doświadczeniach — wynosili więc w czasie pogody gotujące się kotły na podwórze, a w czasie niepogody pracowali przy otwartych oknach. Otuchy dawało im to, że po długich pracach udawało im się już z dawnej rudy uranu wyzwolić ciała, które wydzielają własne, widzialne w ciemności światło. „Cenne nasze preparaty — pisze pani Marja Skłodowska-Curie — znajdowały się zwykle na stołach lub na półkach i gdy nam się zdarzało zająć nocną porą do naszego królestwa, witały nas zewsząd swoim bladym światłem i te rozproszone, jakby zawisłe w ciemności światełka były dla nas zawsze nowym źródłem wzruszenia i zachwyty“.

Wreszcie po 10.000 (zastanów się: dziesięć tysięcy) przemian chemicznych udało się państwu Curie w r. 1898 wydzielić dwa ciała promieniotwórcze, dwa nowe zupełnie, nieznane dotąd, a niezmiernie cenne w nauce i lecznictwie pierwiastki — **polon i rad**. Rad, którego w rudzie uranu było znacznie więcej, niż polonu stał się szczególnie sławnym. Jak jednak małe są ilości tego cudotwórczego pierwiastka, świadczą cyfry, że z jednej tony rudy, to jest z dwudziestu centnarów nie otrzymujemy nawet 1 gramu radu.

U szczytu sławy.

Odkrycie nowego pierwiastka zjednało państwu Curie światową sławę i nagrodę Nobla. A gdy p. Curie otrzymał katedrę profesora uniwersytetu, pani

Marja została mianowana jego asystentem. Gdy w r. 1906 profesor Curie zmarł — uniwersytet jednoznacznie powołał na profesora radologii jego żonę. P. Skłodowska-Curie nie zadowolila się samymi wykładami. Pragnęła ona, by wynalazek przyniósł ulgę tym chorym i cierpiącym, których nie stać na kosztowne leczenie się nowym środkiem. Zaczęła więc nakłaniać Rząd i Uniwersytet francuski, by stworzyli specjalny instytut radowy, w którym prowadziłoby się dalsze badania nad radem i w którym leczono-by chorych, potrzebujących ratunku, bez względu na ich zaemożność. Gdy myśl jej z braku środków nie dochodziła do skutku, p. Skłodowska-Curie ofiarowała na ten cel cały zapas radu, przedstawiający ogromną wartość. Mogła kupić za to wioski i folwarki. Tym olbrzymim darem położyła podwaliny pod nowe, wielkie dzieło. W r. 1915 stanął gmach Instytutu Radowego w Paryżu. Pani Skłodowska-Curie jest do dzisiaj jego niezmiernym dyrektorem.

Marja Curie Skłodowska

zbierający składki, posypały się ofiary. Zadrgało radością serce p. Skłodowskiej-Curie, a na usta wybiegły jej te proste, serdeczne słowa: „Nie pragnę zaszczytów ni chwały. Ale oczekuję od Boga jednej jeszcze łaski: aby pozwolił mi za życia oglądać Instytut Radowy w Warszawie“.

Od nas więc także, od naszej ofiarności, i żarliwości zależy przyczynienie się do powstania Instytutu Radowego w Warszawie. Instytut ten podniesie stan badań nad radem w Polsce, do sposobności oczenia życia wielu cennym jednostkom, a Polkom da możność okazania miłości, czci i wdzięczności dla Tej, która imię Polski opromieniła blaskiem sławy na całym obszarze świata.

Romana Dediowa.

GAZETY DLA KOBIET KOSZTUJE 1,80 zł.

25:112 = 31.

BURZE

Listopad. — Ostry wiatr jesienny dmie przez puste już pola — jęczy i płacze. Drzewa ogołocone z liści — kwiaty powiędły — wszędzie pusto, szaro, zimno. Las pogrążony jest jakby w ciężkim śnie. Jakiś wielki smutek przygniata całą przyrodę.

„Wrony kraczą, zbierają się w gromady, by uciec czempredzej do miasta. — Niedługo już spadnie śnieg. — Biada bezdomnym w taki smutny dzień jesienny pełen sloty i szarugil!”

Znowu w rodzinnych stronach.

Wieczór zapada. Droga idzie samotna jakaś kobieta. Znać na niej ogromne zmęczenie. Chce przed nocą dojść do dalekiej jeszcze wioski. Od czasu do czasu przystaje, by chwilę wypocząć. Oddycha ciężko, krótko. Drzy z zimna. Szczelniej otula się lichym, wy-

Prawie już nieprzytomna opiera się o drzewo tartym płaszczykiem i gęstym szalem.

Staje się ciemna noc. Wiatr przemienił się w wycią huragan.

Kobieta dowleka się wreszcie do wsi. Już widzi przed sobą ogromny gmach gotyckiego kościoła.

Ostatkami sił walczy z potęgą żywiołów. Jeszcze jeden tylko skręt — „nareszcie jestem tutaj!” — wydobywa się z jej ust słowo, ledwo dosłyszalne. Zwalnia kroku — przystaje — prawie już nieprzytomna opiera się o drzewo przydrożne. Tam, tam — tuż przed nią — to ta stara brama kościelna — tam ten stary, drugi

kościół! Jakies pragnienie ogromne opanywuje ją — porywa ją z miejsca z niepohamowaną siłą: chwileczkę tylko chciałaby spocząć na drogich stopniach kościoła, po których tak często chodziła jako dziecko beztroskie, szczęśliwe!

Boże, jak to już dawno temu, że opuściła wszystko, co drogiego posiadała — i szczęście dzieciństwa, i miłość rodzicielską — że podeptała dwa serca, szczerze ją kochające, i uciekła z domu, by podążyć za ukochanym człowiekiem. Za ukochanym? Niel! Za mrzonką gonila! Za światelkiem zwodniczem!

Tak samo jak dzisiaj wyły wtenczas wichry po przez topole, i po przez drzewa stare, które niegdyś szumem swych liści do snu ją kołysały! A onej nocy tak smutnie zawodziły, tak strasznie skarżyły się na niewdzięczne dziewczę! A potem? Burze i wichry — i walka z życiem przez wszystkie lata. A dziś? Ciemno i smutno wszędzie — naokoło — i wewnątrz w sercu, w duszy.

Biada bezdomnym!

Kobieta patrzy — lży nabiegają jej do ócz. „Matko!” jęknęła — i ciężko pada bezprzytomna przy bramie kościelnej.

Milezący małżonkowie.

W dużym, ogrzonym pokoju siedzi bogaty gospodarz przy kominku. Jemu naprzeciw żona, Marja.

Ciemno w pokoju — zupełna ciemność panuje też w ich sercach. Żadne z nich nie przemówi słowa do drugiego. Ledwie, że jedno wie o drugim lub o niem myśli. Tak czynią ci ludzie zawsze, przedewszystkiem wtenczas, gdy wieczory stają się tak okropnie długie, gdy wichry jęczą żałośnie i biją o dach domu, gdy jesień nadejdzie, a z nią razem wejdzie do ich domu ów ciężki, brzemienny smutek, który jesień przynosi z sobą.

Powtarza się to już od 10-ciu lat, od chwili, kiedy spotkało ich największe w życiu nieszczęście, kiedy porzuciła ich jedyna córka, by uciec w świat nieznaną z mężczyzną, z człowiekiem, który stał się niestety ich wszystkich nieszczęściem, zgubą. Od owego dnia panuje u nich wiecznie smutna jesień — tak w domu, jak i w sercach.

Westchnęła matka. Jakies zimno wewnętrzne ją przenika. „Wandziu!” mimowoli szepcą usta matczyne, drogie to imię.

Niecierpliwie chrząka ojciec.

Ona nie zwraca na niego uwagi. Widzi ją wyraźnie przed sobą, swoją córeczkę. Widzi ją oczyma duszy, tę śliczną, wesolą dziewczynę o czarnych, jak heban oczach i włosach. „Królowną” nazywano ją ogólnie w wsi.

Różniła się zawsze od innych! Zawsze była w ruchu, zawsze wesola, pełna życia, temperamentu. W niczem nie przypominała cichej łagodnej swej matki w niczem nie była podobną do ojca spokojnego, o niebieskich oczach.

Lubiła wszystko, co leżało poza granicami dnia codziennego. Kochała szczególnie wichry i burze. Była najszczęśliwszą, gdy wichry gnały naokoło domu, gdy trzaskały pioruny, gdy powietrze drżało od huku potężnych grzmotów, gdy wody wezbrane w rzece gwałtownie szumiały. Z włosem rozwianym wybiegła wten-

MATKA

Nieroztropna

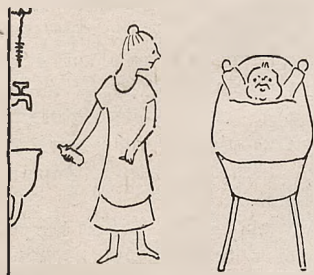

Spójrz, tu jedna z dwóch matek, dziecko karmi z flaszeczki, pije mała chłopczynka, do ostatniej kapeczki.

Mądra

Spójrz, tu druga z dwóch matek, dziecko karmi z flaszeczki, i tu pije chłopczynka, do ostatniej kapeczki.

Wypił i płacze jeszcze — — matka myśli z uśmiechem: „głodny jeszcze mój synus”, grzeje mleko z pospiechem.

Wypił i płacze jeszcze. O masz dosyć syneczku, gdy się dzieciątko przeje, to boli w żołądeczku.

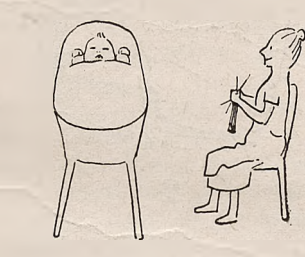
Wlewa mleko do flaszki, cicho, cicho maleńki, pije jeszcze i rośniej, na pocieche mateńki.

Mądra matka spokojnie myje flaszkę, i płucze, synus płacze, — niech płacze rychło go płaczu odczę.

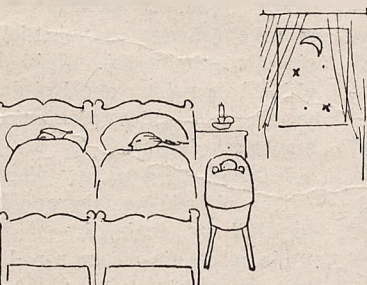
Pije dziecko, oj pije, pije szybko, zachłannie, a mateczka dolewa, przykarmia nieustannie.

I wkrótce śpi dziecina, cicho, słodko, ukojnie, a matka przy nim czuwa i pracuje spokojnie.

Krzyczy chłopus noc całą, bo boli brzuszyna, płacze matka, klnie ojciec a cierpi biedna dziecina,

I noc mija, jak mgnienie, wszyscy śpią, spoczywają, bo gdzie matki są mądre, tam złych nocy nie znają.

z naszej książki: **Zwierciadło młodej matki.**

Panienki — Ile potrzeba na nowe ognisko domowe?

Poniżej podaję Szan. Paniom kilka danych zaczerpniętych w składach wielkomięjskich — Rzymu nie od razu zbudowano. I naszego gospodarstwa nie od razu skleimy! Nie rozpaczajmy. Jednakże nie traćmy ducha! W skromnym pokoiku i ubogiej kuchence więcej niejednokrotnie znaleźć można szczęścia, aniżeli w bogatych salonach. Cóż zatem kosztuje skromne urządzenie domowe w dzisiejszych czasach.

Urządzenie:

I. Kuchnia tania — sosnowe drzewo.

1. stół i 2 krzesła
2. rama do ręcznika
3. rama do garnków i garnecek
4. szafa

165.— zł.

II. Sypialnia — nie dębina

1. szafa
2. 2 łóżka
3. 4 krzesła
4. 1 stół
5. umywalnia

251.— zł.

III. Pokój mieszkalny lepszy

1. stół rozkładany
2. 6 krzesel
3. leżanka

60.— zł.

72.— zł.

60.— zł.

IV. Bielizna i inne sprzęty:

na 2 łóżka:

- 6 razy powleczenie
- 2 pościel i 2 poduszki

223.20 zł.

bielizna stołowa:

- 3 obrusy na 6 osób
- i 1 tuzin serwetek
- 2 tuziny ręczników białych
- 2 tuziny ręczników kuchennych
- sprzęty kuchenne potrzebne do kuchni w bardzo skromnym zakresie
- 2 lampy do pokoju
- 1 lampa do kuchni
- serwis na 6 osób do kawy
- serwis na 6 osób do obiadu
- szklanki, podstawki itd.

43.20 zł.

26.40 zł.

18.— zł.

200.— zł.

20.— zł.

5.— zł.

79.40 zł.

firany:

- firany białe na 2 okna
- firany do kuchni

50.— zł.

Razem mniej więcej 1.273.20 zł.

Tysiąc dwieście — do tysiąc trzysta zł. musimy zatem odłożyć na słodką chwilę! Zestawiła M. Sar.

MATKI!! Przybywajcie z dziećmi swemi do Poradni dla niemowląt Poznań, Aleje Marcinkowskiego 1. Ordynuje lekarz-specjalista w środy i piątki 3—4-tej. p. Dr. Szenic. Hygienistka J. Musiałkowska.

PORADNIA DLA MATEK
otwarta w środy od godz. 2—3-ciej.

Ordynuje lekarz specjalista!
p. Dr. Bajoński.

Dzielne niewiasty!

W miejscowości Eizenach odznaczono pewną zamieszkałą tam niewiastę medalem miejskim, w uznaniu jej zasług. Dzielną ta matka mimo, że posiadała 8 własnych dzieci, zajęła się wychowaniem 17 obcych dzieci i wychowała je wzorowo.

Gęś — gniazdo

Często zdarza się, że gęsi nie chcą wysiadywać. Wobec tego gosposia zmuszona użyć do wylęgania kur lub indyczek. Okres wylęgania u gęsi trwa 28—36 dni i sprawia niemało kłopotu. Gąsiątko w jajku daje znaki życia — gosposia czeka pół dnia, nieraz i dłużej, słyszy od czasu do czasu piski — nagle ucichło — gąsiątko zadusiło się.

Na czem to właściwie polega, że ginie tyle gąsiąt, gdy je wylęgają kury lub indyczki, a rzadkie tylko są wypadki, gdy je gęś wysiadyje? Aby tę zagadkę rozwiązać, trzeba przedewszystkiem porównać gniazda tych ptaków. Gęś zakłada gniazdo z przyjemnością na chłodnej i często wilgotnej podłodze, kapie się codziennie i wraca do gniazda z zmoczonem pierzem. A więc w jej gnieździe wytwarza się wilgotne ciepło, wskutek którego mięknie skorupa jaj, które młoda gaska przebija z łatwością.

W innym stanie znajdują się gniazda kur i indyczek, są one zawsze suche. Więc i jaja znajdujące się w gniazdkach tych ptaków, z każdym dniem wysychają, a skorupa twardnieje. Dla kurecząt twardość ta nie stanowi trudności, bowiem dziobki ich są osłonięte zrogowaciałą błoną, dzięki której z łatwością wydrążają otwór w skorupie.

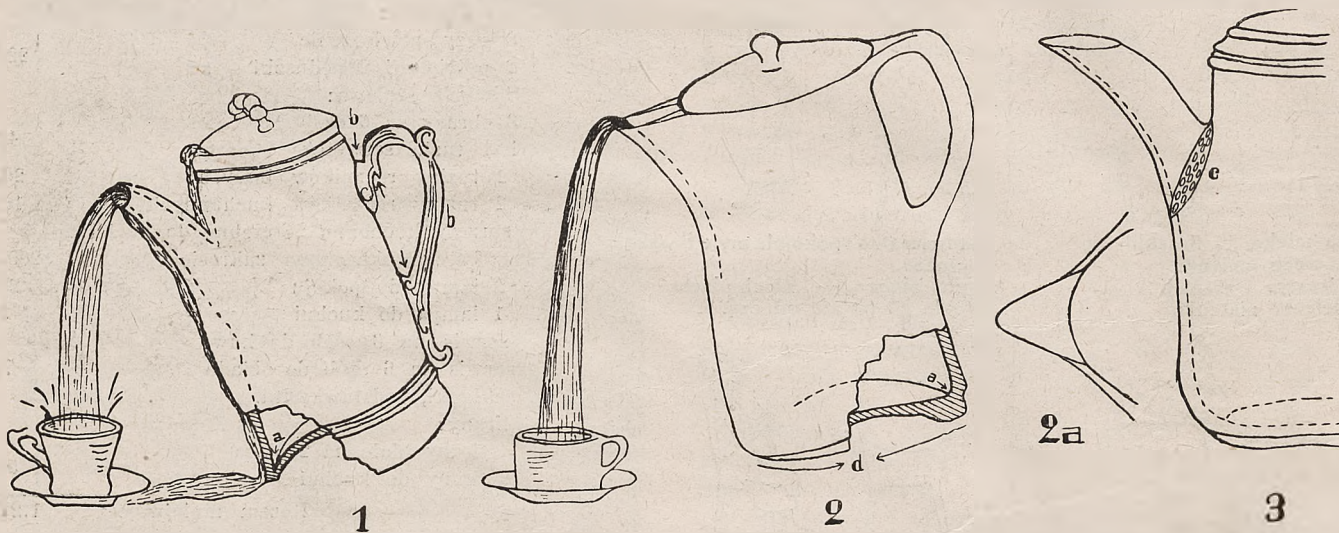
Konieczność zmusza gosposię do udzielania pomocy gąsiętom w procesie wykluwania się. Można skorupę jajka przekłuć, ale w odpowiednim miejscu. Wobec tego przykładają się jaje do ucha i nasłuchują, aby zrobić otwór w tem miejscu, skąd dochodził pisk. Głównka leży zawsze w zaokrąglonej części jajka. Najpierw odtupuje się tylko tył

skorupy, żeby był widoczny dziobek spoczywający pod skrzydełkiem. Skoro ptak się porusza i piszczy, minęło dla niego niebezpieczeństwo. Tak otwarte jaje kładzie się pod gęś lub kurę otworem do góry. Teraz trzeba odczekać kilka godzin. Często gąsiątko samo łamie skorupę i wychodzi, a zdarza się, że po kilku godzinach nie widać postępu. Wtedy trzeba skorupę dalej odtupywać, ale bardzo, bardzo ostrożnie, aby nie uszkodzić naskórka. Zwyczajnie, można w ciągu 12 godzin po otwarciu jajka, gdy 28 dni minęło, wydobyć ptaszki. Jeżeli wokoło tułowia znajduje się jeszcze $\frac{1}{3}$ skorupy, wtedy trzyma się jaje tak, aby gąsiątko, które ma uwolnione skrzydełka i głowę, wypetziło na rękę. Ptaszyna leży teraz chwilę bez życia, ale to niechaj nie odstrasza. Trzeba dalej działać, położyć ptaszka pod pierś wysiadującej kury, aby wyszło i ożyło. Jeżeli gąsiątko zacznie podnosić główkę i piszczy, wkłada się je do ogrzanej skrzynki, wyłożonej pierzem, a nigdy do rury w piecu, gdyż zbyt suchą i wysoka temperatura działa zabójczo na młodą gaskę. Pierwsze 2 dni po wykluciu, trzeba gąsięta zostawić w zupełnym spokoju. One nie potrzebują jeszcze pożywienia, bo jajko zaopatrzyło je na ten przeciąg czasu. Zupełny spokój należy się również ich matce.

Widzimy, że sprawa wykluwania gąsiąt przez kury i indyczki jest możliwą i połączone z trudnościami. Niechaj to jednak nasze gosposie nie odstrasza, przeciwnie zagrzej je do wytrwałej pracy, aby wyżej postawić naszą polską hodowlę drobiu.

Gosposia.

Który dzbanek do kawy uważam za najodpowiedniejszy?

Przedstawiam w obrazach 3 dzbanki do kawy. Przestrzegam przed kupnem pierwszego. Jest on zupełnie źle zbudowany. Kawa przy nalewaniu do filiżanki ciecze z pod pokrywki i wzdłuż lejka na obrus. Dzieje się to z tego powodu, że szyjka lejka jest za wąska, a otwór jej okrągły. — Drugą wadą tego dzbanka, to głębokie ozdoby i ostre brzegi wewnątrz (a), które wyczyścić trudno. — Trzecią wadę spostrzegamy przy uchu, ostre brzegi, głębokie ozdoby (b) i kształt nieodpowiedni, niedostosowany do dłoni.

Z tego dzbanka można nalewać kawę bez zarzutu dopiero wtedy, gdy napełnimy go tylko do połowy.

Drugi i trzeci obrazek przedstawiają dzbanki odpowiednie z wszelkimi wymaganiami.

Kawa z dzbanka nr. 2. wypływa spokojnie, bo koniec lejka jest ostro zakończony i obwód otworu jest dość wielki. Z tego dzbanka napełnionego do samego wierzchu, kawa nigdy nie ciecze, ani z pod pokrywki, ani wzdłuż lejka. Obrazek nr. 2a pokazuje, jak wygląda lejek prawidłowy, gdy patrzymy na niego z góry. — Pokrywka dzbanka nr. 2 posiada wewnątrz bezpiecznik (nosek), który wstrzymuje ją przy przechylaniu podczas nalewania. Pokrywka zabezpieczona nigdy nie spadnie na obrus. — Ucho jest dostosowane

do naszej dłoni. Przy dzbanku tym widzimy, brzegi wewnątrz zaokrąglone i nie pogłębione (a). Można więc dno łatwo wyczyścić.

Przy trzecim dzbanku (nr. 3) spostrzegamy elipsowaty otwór lejka, z zaokrąglonym końcem i szyjką prawidłowo szeroką (12 mm co najmniej). Dzbanek ten posiada jeszcze sitko wewnątrz (c). Jeśli którykolwiek dzbanek ma takie sitko, to powinno ono być duże, gdyż czyszczenie jest trudne, prawie że nie do wykonania. Zatem dzbanek bez sitka jest stanowczo lepszy.

Odtąd nie kupujemy pierwszego lepszego dzbanka dlatego, że ma pięknie namalowane kwiaty, ale poprośmy kupea, aby napełnił go wodą, by się przekonać, czy przy nalewaniu woda może nie ciecze z pod pokrywki lub wzdłuż szyjki jak na obrazku nr. 1. Pozatem zważajmy na prawidłową podstawę (d), która powinna być szeroka i zaokrąglona. Dalej — na pokrywkę, czy zaopatrzona jest w bezpiecznik (nosek). W końcu na ucho, czy jest dostosowane do dłoni. Porównajmy ucha przy dzbankach nr. 1 i 2. Gdy podniesiemy napełniony dzbanek nr. 1: to w tej chwili się przechyli i kawa leje się na obrus. Nie stanie się to z dzbankiem nr. 2. Zatem przy zakupie zważajmy i na to. Ir. Stawna.

czas na drogę — śmiała się, latała i skakała razem z chłopcami wiejskimi.

Gorszyli się ludzie we wsi, lecz matka uspokajała: „Niech dziecko się wybawi, niech wyszumil!”

A gdy burze ucichły, gdy natura cała się uspokoiła wtenczas i dziecko stało się spokojne, potulne — siedywało przy mamusi swej — główkę kładło na jej łono i cichutko płakało — aż wreszcie zasnęło.

W takich chwilach matka lękała się wprost o dziecko. Z przestrachem przypominała sobie prababkę jakąś, nadzwyczajną piękność, która swego czasu porzuciła dla kochanka męża i dzieci. Czy może i w żyłach tej dziewczyny płynęła ta sama krew niespokojna? I w nagłym lęku składała ręce i wołała do nieba o pomoc, o opiekę dla swej jedynaczki.

Nieublagany ojciec.

Ale i ojciec widział niebezpieczeństwo, które groziło niespokojnemu dziewczęciu. Ostrem, nieublaganem postępowaniem starał się na nie wpłynąć, by zmienić usposobienie. Dość ciężko było mu już pogodzić się z okrutnym losem, który poskapił mu syna. Chciał więc przynajmniej z córki uczynić porządnego człowieka. Ale Wandzia odziedziczyła po ojcu zaciętość i upór. Dobrocią można było u niej wszystko osiągnąć, — ale gwałtem — nie. Hardy ojciec jednak nie znał ani pobłażania, ani wyrozumienia. Najmniejsze przewinienie ostro karał. Matka płakała w ukryciu, trula się, gryzła. A córka stawiała się upartą, knąbrną.

Mijały lata. We wsi zjawił się jakiś obcy skrzypek z południa — piękny, młody człowiek. Zanim przychodził na dwór gospodarza, by prosić o szklankę mleka. Nieraz patrzył ojciec gniewliwie na wędrownego muzykanta, gdy ten za długo nie odchodził lub zanadto głęboko patrzył w cudne oczy dziewczyny. Cóż jednak obchodziło to wielce młodego artystę?

W krainie wiecznego słońca.

Zdawało mu się, że piękna dziewczyna, którą znalazł tak niespodzianie w tej zapadłej wiosce, na niego tylko czekała. A młode dziewczę widziało w nim rzeczywiście swoje szczęście i wybawienie. Miała wrażenie, że on jeden tylko zrozumieć i odczuć ją potrafi. Błądziła z nim po lasach, po polach, nie bacząc na gniew ojca, na lzy matki. W piękny kraj chciał ją ukochany prowadzić, w kraj wiecznego słońca, gdzie żyją tylko ludzie szczęśliwi i wolni.

Trochę się wahała, gdy pomyślała o matce. Matka? Tak matka nie uczyniła jej nigdy żadnej krzywdy, nie sprawiła jej przykrości najmniejszej. Matkę może nawet trochę zasmuci. Ale matka będzie wreszcie miała spokój przed dzieckiem, które tylko niepokój w domu wzniecało. I matka, będzie szczęśliwa, gdy pomyśli o tem, że i córka jest szczęśliwa.

I tak pewnego smętnego poranka znaleźli rodzice po swem dziecku tylko białą kartkę, pospieszną ręką zapisaną:

„Wybaczcie, Kochani Rodzice, że odchodzę. Nie mogłam znieść ciasnoty domu rodzinnego, ani ostrego tonu ojca. Zapomnijcie, że mieliście dziecko, które sprawiało Wam tylko przykrości, i które też dużo cierpiało. Gdy list ten dojdzie do rąk Waszych, ja już będę żoną mego najdroższego i już będę w drodze na południe — do krainy wiecznego słońca.

Żegnam Cię, matko droga! Zapomnij o swem dziecku niewdzięcznym, lecz nad wyraz szczęśliwym.

W a n d z i a.

Okropny to był cios dla rodziców. Ojciec nie wyrzekł ani słowa. Odwrócił się i wyszedł. Nikt go już nie widział dnia tego. Następnego dnia stanął na swoim miejscu, i nikt z twarzy jego, wykutej jakby z kamienia, wyczytać nie mógł, ile przecierpiał ostatniej nocy.

Ale od owej chwili nie wolno było nikomu wymawiać imienia Wandy w jego obecności. Tem głębiej

„Matko!” jęknęła — i ciężko padła bezprzytomna przy bramie kościelnej jednak wryło się drogie to imię w biedne serce nieszczęśliwej matki.

Po wielu latach nadszedł pierwszy list. Nie z słonecznego południa, lecz z ciasnej izdebki jakiegoś fabrycznego miasta.

List, pełen łez, skarg i żalu — list, w którym biedne, oszukane dziecko woła za matką, za domem rodzinnym, za pociechą, ukojeniem.

Twardo roześmiał się ojciec. „Dobrze jej tak!” Po zimnej kamiennej twarzy przebiegł uśmiech zadowolenia. I każdy jej list rzucał do ognia. A każdy list, coraz więcej się skarżył.

Pani Marja stała się coraz cichszą i coraz bledszą. Im bardziej rósł dobytek w ich domu, tem większy żal rozdzierał macierzyńskie jej serce. Dziecię jej marzło i umierało z głodu, podczas gdy ona sama coraz bardziej opływała w dostatki. Wola męża była jej jednak świętym rozkazem. Cierpiała, lecz milczała.

Aż nadszedł dzień, kiedy odebrała list ostatni, pełen rozzwierającej rozpacz, pełen buntu i zwątpienia. —

„Opuścił mnie, porzucił — nie miałam pożywienia dla chorej dzieciny — dziś kłęczę u jej świeżej mogiły. Bóg zabrał mi ostatni promyk szczęścia! Litości, moja kochana Matusiu!”

Nie mogła się dłużej powstrzymać. Jakaś odwaga nigdy nieznaną, wstąpiła do jej serca. Bez wiedzy ojca napisała do córki: „Przyjeżdż, Wandziu, do matki!”

I odtąd czekała dzień za dniem — tydzień za tygodniem. Czy słowa przebaczenia nie doszły już do biednej córki? Czy list zaginął? Gdzie się obraca nie-szczęśliwe jej dziecię? Czy jeszcze żyje?

„Wandziu” padł znów szept w złowrogą ciszę.

Z hałasem wstaje gospodarz — podnosi kilka drewnianych, rzuca je na dogasający ogień — ciężko chodzi po pokoju kilka razy — i znów siada.

Jest jakiś dziwnie dziś nieswój. Czy to z powodu strasznej wichury? Sam nie umie sobie sprawy zdać z tego jakiegoś niepokoju wewnętrznego.

Lecz milczą oboje nadal.

Czemu pies zaszczał?

Nagle zrywa się kobieta z miejsca. Czemu serce wali jej jak młotem? Kto miałby zabłądzić do ich odległej wioski o tak późnej godzinie? Może — może... Wandzia? Jakaś słaba nadzieja odzywa się w jej duszy. O Boże, tylko się nie łudzić, nie mieć żadnych już nadziei, bo tem gorsze, tem boleśniejsze bywa potem rozczarowanie.

Pies znowu szczeka, woła, coraz już głośniejsze, coraz dłużej. Wierne, stare psisko! Niezdadne ono już do służby, dlatego tylko jeszcze żyje, że kiedyś czuwał nad dzieciństwem Wandy, że na jego wygodnym szerokim grzbiecie Wanda kiedyś jeździła i się bawiła.

Ciężko wstaje gospodarz — zapala światło. „Weź latarnię”, nalega kobieta, „możliwe, że kto zabłądził!” „Kto miałby się włóczyć po nocy przy takim powietrzu?”

Stoją przy budzie psa — zdejmują łańcuch. Pies szarpie się niecierpliwie — ciągnie ich gwałtem w stronę kościoła. Zatrzymuje się przy bramie kościelnej. Co tam leży na ziemi? Jakaś postać skurczona, jakiś człowiek nieżywy. — Serce matki uderza ciężko — ciemność zbawienna zakrywa błądźliwość jej lic.

„Do licha ciężkiego, to jakaś kobieta!” mruczy zły gospodarz. „Co ona tu robiła w tę noc piekielną!”

Zdrowa — żywa — zemdląca — ciężko chora?

Trzeba będzie ją zanieść do domu. „Tak, do domu”, wtóruje matka jak we śnie.

Ciężko leży kobieta bezprzytomna w silnych ramionach mężczyzny. Od czasu do czasu podnosi jej pierś głębokie westchnienie.

Blisko przyciska się pies do kolan mężczyzny — liże rękę, którą nieznaną bezwładnie opuściła.

Matka idzie naprzód. Oświeca drogę. Kolana uginają się pod nią. „Tylko nie myśleć, nie łudzić się!”

Kładą bezprzytomną na kanapie w pokoju. Drżącymi walcami odchyła matka gęsty wilgotny szal —

Jedno tylko spojrzenie rzuca na tę twarz bladą, zbolaną, umęczoną — i krzyk ogromny rozdziera powietrze — krzyk szczęścia i bólu i zbawienia: „Wwando!”

Ojciec patrzy, łękąm przejęty — oczom wierzyć nie chce — chwieje, zatacza się — i trzyma w rękach dwie istoty nieprzytomne.

Smętny, szary poranek listopadowy wznosi się nad polami.

Przed ojcem kłęczy skruszona kobieta: „Ojciec o ostatni kącik Cię błagam! Nie wypędzaj!” — Matka głośno szlocha.

Jakieś drzenie przenika silnego mężczyzny. Odwraca głowę, by ukryć wzruszenie, by schować przed córką i żoną błysk miłości ojcowskiej, która z ócz mu bije — miłości, której zapierał się przez lat tyle. Dobrze! Niech tak będzie!” mówi wreszcie z trudem. Wstaje — i wychodzi — daleko, daleko, w głąb lasu ciemnego.

W naturze ucichły burze, umilkły huragany.

A tutaj, w ciepłym pokoiku siedzi wielkie, zmęczone dziecko u stóp szczęśliwej matki, kładzie jej głowę na łono — i płacze.

Kaiser — Ber.

Dzień Matki

Cześć ks. prof. Warmińskiemu, temu złotoustemu mówcy dnia 8. 12. 27. Przemówienia jego słuchały z zapartym oddechem nietylko tysiące zgromadzone na sali. W uczcie duchowej, którą nam zgotował,

uczestniczyły drugie tysiące przy słuchawce radiowej! Ks. prof. Warmiński przemawiał nietylko w Poznaniu, przemawiał jeszcze w Kicinie i Kruszwicy. Serdeczne podziękowanie komitetowi wykonawczemu, Przew. Duch. miasta Poznania, za 14 mszy i kazania i za jaskawe przybycie. Najprzew. Ks. Radońskiemu za serdeczne przemówienie, ks. Dziekanowi

Haasemu i Ruszczyńskiemu oraz p. Gniałczyńskiej, W. Siostrze Łucji i prof. Weymannowi i Drzewieckiemu. Wszystkim naszym życzliwym przyjacielom za pomoc i opiekę nad świętem Matki!

Pan Bruch, właściciel zakładu ogrodniczego św. Marcin załuguje na szczególne uznanie i wyróżnienie. Jest bowiem nietylko dzielnym fachowcem, mającym przy ul. św. Marcina, stałe, nawet wśród najszerszej zimy przecudną i tanią kolekcję kwiatów.

P. Bruch ma złote i delikatne serce. Posłał do każdego z szpitali poznańskich tyle kwiatów, że każda matka chora, budząca się z łoża boleści, w nasz dzień matki (8. 12. 27) znalazła jako pierwsze powinszowanie i pozdrowienie śliczny bukietek kwiatów różnych.

Ocenimy delikatność i hojność serca, gdy zwązimy, że bukietów było trzeba aż 100 i że bukietów tych dostarczono w mroźnym grudniu! **Cześć!**

Jak zachować się przy stole

Zwróćmy baczność uwagę na sposób jedzenia, bo według niego ludzie sądzą o naszym dobrem lub złym wychowaniu. Odpowiedni sposób jedzenia jest tak prosty i naturalny, że każdy może i powinien go sobie z łatwością przyswoić.

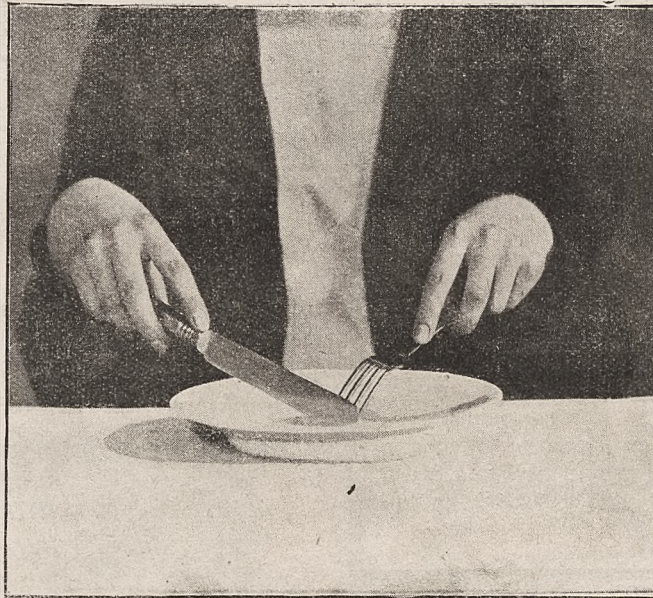
Przedewszystkiem trzeba przy jedzeniu prosto siedzieć. Należy więc łyżkę i widelec zbliżyć do ust, a nie usta do talerza schylając się bezustannie do stołu.

Gdy jemy tylko prawą ręką (np. zupę) lewa spoczywa spokojnie na stole obok krawędzi talerza; nie powinno się jej chować pod stołem, ani też bębnić po stole, ani wykonywać innych niepotrzebnych ruchów. Łyżki nie pakuje się nigdy całej do ust, lecz zbliża się ją więcej bokiem i wlewa jej zawartość do ust bez sorbania i brzydkiego pociągania.

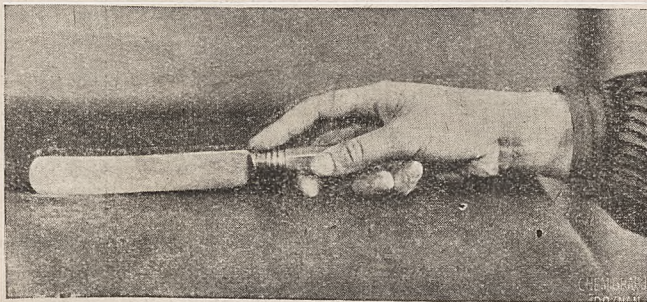
Widelec trzyma się w lewej, a nóż w prawej ręce.

Nie uchodzi przytem manewrowanie łokciami ani opieranie ich o stół. Nie uchodzi również trzymanie noża i widelca w zaciśniętej pięści; nie chwyta się też noża i widelca za ostrze, jak to się często zdarza, lecz zawsze za rączkę.

Powyższe ryciny ilustrują nam odpowiednią pozycję przy

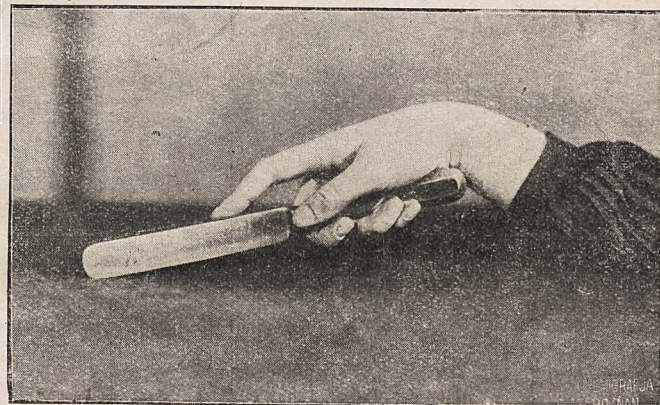
odpowiednia pozycja

prawidłowe trzymanie noża

jedzeniu oraz prawidłowe i nieprawidłowe trzymanie noża.

I. Obrazek przedstawia nam odpowiednią pozycję przy jedzeniu oraz prawidłowe i nieprawidłowe trzymanie noża. Łokcie nie odstają zbyt w bok i nie wykonują niepotrzebnych ruchów.

nieprawidłowe trzymanie noża

Po skończonem jedzeniu składa się nóż i widelec obok siebie na talerzu z rączkami zwróconymi ku prawej ręce.

Na krzyż składamy nóż i widelec wówczas, gdy z jakiegokolwiek powodu przerywamy na chwilę jedzenie, aby wkrótce znów do niego powrócić.

B. Kcz.

Pogrzeb służącej

W Wiedniu odbył się przed niedawnym czasem pogrzeb pewnej posługaczki, która padła ofiarą obojętności, wskutek nieszczęśliwego wypadku na ulicy. W krytycznym bowiem momencie zdołała uratować życie dwóm, poruczonym jej opiece dzieciom, sama zaś nie uniknęła już śmierci. Trumna bohaterskiej dziewczyny tonęła w powodzi kwiatów, w pochodzie żałobnym brały udział niezliczone tłumy, a we wygłoszonych przy grobie przemowach czczono pamięć i poświęcenie zmarłej.

Liczne pochwały, nadesłane do redakcji oraz olbrzymi nakład naszej gazety świadczą najwymowniej o dobroci i korzyściach, jakie daje nasza

GAZETA DLA KOBIEC
 Panie Stowarzyszone
 i Panie Zelatorki! przy-
 czyńcie się przez rozpowszech-
 nianie gazety naszej do zdrowia mo-
 ralnego narodu! — Służmy sprawie! Kto
 zdobędzie nam nową zagrodę lub nową wioskę!

KUPUJCIE KSIĄŻKĘ „WYCHOWAWCA a DZIECKO“

Doniesienie Sekretarjatu.

I. Na cele związku nadesłano: Stow. Św. Anny, Leszno 10.— zł. Stow. „Rzepicha“, Kruszwica 13.— zł. Ks. Dziek. Greinert, Gębice 12.— zł. Na tej drodze składamy najserdeczniejsze „Bóg zapłać“.

II. Przypominamy o urządzaniu „Dnia Matki“. — „Dzień Matki“ odbył się w grudniu w następujących miejscowościach: Poznań, Kruszwica, Zbąszyń, Kicin i Sieraków. — Polecamy nadzwyczaj urozmaicony materiał na „Dzień Matki“.

III. Wszelkie korespondencje z życia naszych stowarzyszeń umieścimy w jednym z najbliższych numerów. Serdecznie przepraszamy, że tym razem życzeń nie uwzględniamy.

IV. Rozpoczyna się rok nowy. Wzywamy wszystkie Panie Skarbniczki do uregulowania rachunków.

V. Od nowego roku jeszcze więcej upiększymy „Gazetę dla Kobiet“. Ponieważ zdrożała redakcja i druk gazety oraz porto, zmuszeni jesteśmy podwyższyć od 1 stycznia 1928 abonament roczny na 1,80 zł. Mimo to pozostaje gazeta nasza najtańszą gazetą ściśle kobiecą w Polsce.

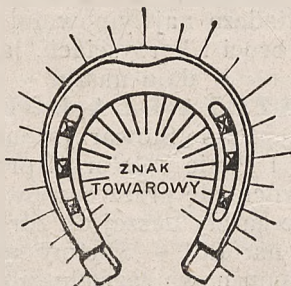
Szamotuły

Dnia 26-go listopada Tow. Kobiet Pracujących „Zjednoczenie“ w Szamotułach urządziło swemu patronowi Ks. Radyca Kaźmierskiemu obchód jubileuszowy. W skład programu uroczystości wchodziły przemówienie bardzo serdeczne wicepatr. p. Pawlakowej, oraz różne śpiewy i deklamacje, zastosowane do uroczystości. W dowód wdzięczności za kilkoletnią pracę w towarzystwie, wręczono Ks. Radyca dzieło sztuki starochrześcijańskiej razem z wspianiem koszem chryzantemów. W końcu przemówił ks. Radca, dziękując wszystkim za liczny udział i przyczynienie się do obchodu.

Każda oszczędna Gospodyni
używa tylko Domieszki do kawy

„GLEBA”

jako najlepszej i najekonomiczniejszej, czego dowodzą liczne odznaczenia w kraju i zagranicą

Dlaczego egzamin przedślubny?

21-letni człowiek — siedemkrotnie już żonaty.

Dnia 26-go stycznia 1927 r. odegrał się w Warszawie, niezwykle sensacyjny proces. Oto na ławie oskarżonych stanął 21-letni komiwojażer (agent handlowy), pociągnięty do odpowiedzialności sądowej za to, że pomimo młodocianego wieku był poraz siódmy już mężem. Pierwszą jego żoną była córka bogatego jubilera z Łodzi. Roztrwoniwszy jej posag, poślubił wkrótce córkę zamożnego ziemianina w Radomiu i tu niegorzej się urządził. Sprzedał bowiem majątek żony, i znikł z pieniędzmi bez śladu. Po pewnym czasie zjawił się znowu we Lwowie. Tam zapoznał i ożenił się kolejno, z modystką, córką aptekarza i nawet córką rabina.

Na rozprawę sądową przybyło jego 7 żon i dwiema rzecz, wszystkie stanęły po stronie oskarżonego. Sąd skazał młodocianego przestępcę na 2 lata domu karnego. Zapowiedzi i indagacje przedślubne wraz z świadectwami są zatem konieczne.

Skazanie oszczercy

W „Gazecie Grudziądzkiej” ukazał się artykuł, zarzucający X. senatorowi Adamskiemu, że doradzał Rządowi niską waloryzację oszczędności złożonych w Bankach, że Rząd posłuchał tej rady, wskutek czego X. Adamski winien jest „rabunkowej waloryzacji krwiawicy ludu”. Na przewodzie sądowym redaktor „Gazety Grudziądzkiej” nie zdołał przeprowadzić dowodu prawdy swych twierdzeń, przeciwnie, na podstawie zaprzysiężonego świadka prof. dr. Zolle, przed wodniczącą komisji, której powierzono waloryzację, sąd ustalił, że X. Adamski nie wywarł żadnego wpływu na treść rozporządzenia waloryzacyjnego. Wobec czego sąd skazał redaktora Jana Żagierskiego na 315 złotych grzywny (względnie 21 dni aresztu), ogłoszenie wyroku w pismach i pokrycie kosztów sądowych.

Jubileusz 25-letni

dnia 1 stycznia 1928 r. obchodzi stowarzyszona Joanna Majchrzakówna z Gostynia. Uroczystość to chlubna dla jubilatki oraz dla państwa. Przez 25 lat pełniła obowiązki swoje sumiennie i gorliwie u swego państwa. W dniu tym zasyłamy Jej najszczerze życzenia. — Szczyście Boże w dalszym życiu!

Maść gojąca

wszelkie rany, **szczególnie przestarzałe rany u nóg** z doskonałym skutkiem używana i wypróbowana. Dużo listów dziękczynnych do dyspozycji.

Apteka A. Jurkowskiego (Nakło) (Wlkp.)